

دستورالعمل اجرایی قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی

هدف از این دستورالعمل، اجرای قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی ابلاغی به شماره ۵۳۲۳۱ مورخ 23/3/89 به منظور دستیابی به مقاصد زیر می باشد :

- الف - شناسایی و توسعه ظرفیت های کسب و کار خانگی در جهت توسعه فرصت های شغلی
- ب - ایجاد توازن بین مسئولیت خانوادگی و اشتغال اعضاء خانوار
- ج - کاهش هزینه های تولید و خدمات برای حضور فعال و مستمر در بازار رقابت
- د - افزایش بهره وری سرمایه و صرفه جویی در هزینه های جانبی اشتغال و افزایش درآمد خانواده
- هـ - ارتقاء مدیریت کسب و کار خانگی از طریق پیوند با بنگاه های بالادستی و تشکل های خوشه ای ، اتحادیه ها ، تعاونی ها و صنوف
- و - تسهیل مقررات مربوط به کسب و کار خانگی

ماده ۱ - اصطلاحات و تعاریف:

در این دستورالعمل اصطلاحات زیر معادل مشروح آن به کار می روند:

قانون: قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی

ستاد: ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی موضوع ماده ۳ قانون

کارگروه: کارگروه اشتغال و سرمایه گذاری استان موضوع تبصره ۲ ماده 3 قانون

پشتیبان: منظور اشخاص حقیقی یا حقوقی هستند که مسئولیت حمایت از تعدادی از شاغلین خانگی را در کل

فرآیند تولید و ارائه خدمات، اعم از آموزش، تهیه و توزیع مواد اولیه و ابزار کار (حسب مورد)، مشاوره،

طراحی، نوآوری، بسته بندی، بازاریابی و فروش به عهده بگیرند.

مجری: اشخاص حقیقی یا حقوقی که آمادگی اجرای طرح مشاغل خانگی به صورت پشتیبان یا به طور مستقل را

دارند.

دبیرخانه: دبیرخانه ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی موضوع ماده ۵ قانون ساماندهی

سامانه: سامانه نرم افزاری مشاغل خانگی که به منظور ثبت نام اشخاص پشتیبان یا متقاضیان انجام کار در خانه راه

اندازی می گردد و قابلیت ارائه اطلاعات و راهنمایی های لازم و نمایش گردش کار و امکان گزارش دهی به

ارگانهای ذیربط را دارا می باشد.

ماده ۲ - مبادرت به کسب و کار خانگی توسط کارکنان خانگی، با شرایط زیر امکان پذیر است:

-انجام کار صرفاً توسط عضو یا اعضاء خانواده در واحد مسکونی

-تناسب حجم تولید با شرایط و فضای واحد مسکونی

-عدم ایجاد آلودگی های زیست محیطی، صوتی و بصری و رعایت کامل حقوق همسایگان

- عرضه و فروش محصول (کالا و خدمات) در خارج از واحد مسکونی
- عدم تردد غیرمتناسب با فضای محل سکونت به ویژه در مجتمع های مسکونی
- مج از بودن و تناسب شغل با محیط مسکونی

- ماده ۳ -** وزارت کار و امور اجتماعی موظف است به منظور حمایت، گسترش و رفع موانع و محدودیت های مشاغل مج از خانگی، ستاد را با ترکیب و وظایف مندرج در مواد ۳ و ۴ قانون تشکیل دهد.
- جلسات ستاد با حضور اکثریت رسمیت یافته و به استناد تبصره بند ۶ مصوبه هفدهمین جلسه شورای عالی اشتغال مورخ ۸۹/۱/۲۹ لازم است از نمایندگان تام الاختیار دستگاههای سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری - وزارت کشور - مرکز امور زنان و خانواده نهاد ریاست جمهوری - صدا و سیما و مرکز آمار ایران، در جلسات ستاد دعوت بعمل آید. سایر دستگاههای ذیربط با تایید ریاست ستاد در جلسات شرکت می نمایند. دعوتنامه و دستور کار هر جلسه حداقل یک هفته قبل از برگزاری جلسه، توسط دبیرخانه تهیه و برای اعضاء ارسال خواهد شد.
- ماده ۴ -** دبیرخانه موظف است نسبت به تشکیل منظم جلسات ستاد، پیگیری و ابلاغ مصوبات آن، تشکیل جلسات تخصصی (برحسب مورد) با دستگاههای اجرایی ذیربط و ارائه نتایج آنها به ستاد اقدام نماید.
- ماده ۵ -** کلیه دستگاههای اجرایی ذیربط موظف هستند زمینه های لازم جهت اجرای وظایف و مصوبات ستاد در سطوح ملی و استانی را فراهم نموده و همکاری های لازم در اجرای مصوبات مذکور را با وزارت کار و امور اجتماعی به عمل آورند.
- ماده ۶ -** ضوابط مجوز مشاغل و کسب و کارهای خانگی مصوب ستاد، توسط وزارت کار و امور اجتماعی به دستگاه های اجرایی ذیربط ابلاغ خواهد شد. مجوز مشاغل کسب و کار خانگی، پس از تایید مراتب از سوی دستگاه اجرایی ذیربط، توسط وزارت کار و امور اجتماعی یا واحدهای تابعه صادر خواهد شد.
- ماده ۷ -** وزارت کار و امور اجتماعی موظف است با همکاری دستگاههای اجرایی ذیربط، سامانه مشاغل خانگی را ایجاد و راه اندازی نماید.
- ماده ۸ -** شاغلین کسب و کار خانگی موضوع ماده ۲ قانون که در کارگاههای خانگی فعالیت می کنند مشمول مفاد ماده ۱۸۸ قانون کار می باشند.
- ماده ۹ -** مشمولین قانون، با ارائه مجوز کسب و کار خانگی می توانند در چهارچوب قانون اصلاح بند «ب» و تبصره ۳ ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی، نزد صندوق تأمین اجتماعی بیمه و از مزایای آن برخوردار شوند.
- تبصره ۱- مشمولین صندوق بیمه اجتماعی روستائیان و عشایر تابع قوانین و مقررات مربوطه خواهند بود.
- تبصره ۲- معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور با همکاری وزارت رفاه و تأمین اجتماعی مکلف است، اعتبار موردنیاز بیمه درمان افراد مشمول ماده ۲ این قانون را در بودجه سنواتی کل کشور در قالب بیمه پایه ایرانیان پیش بینی و نسبت به پرداخت آن به صندوق بیمه گر اقدام نماید.
- ماده ۱۰ -** وزارت بازرگانی با هماهنگی دستگاههای اجرایی ذیربط موظف است نسبت به ایجاد پایگاه اطلاع

رسانی در زمینه های بازاریابی ، خرید و فروش الکترونیکی محصول و ارایه الگوهای موفق اقدام کرده و اعتبار لازم را در بودجه سنواتی پیش بینی نمایند.

ماده ۱۱ - دستگاههای اجرایی ذیربط موظفند نسبت به شناسایی و حمایت از راه اندازی شرکت های سهامی عام خوشه ای تخصصی کسب و کار خانگی بخش غیردولتی و هدایت صاحبان مشاغل خانگی و ثبت نام کنندگان در سامانه ، اقدام لازم بعمل آورند.

ماده ۱۲ - سازمان آموزش فنی و حرفه ای موظف است با هماهنگی سایر دستگاههای مسئول نسبت به تهیه و تدوین استانداردها و ارائه آموزشهای کاربردی مورد نیاز صاحبان کسب و کار های خانگی اقدام نموده و مراتب را جهت طرح و تصویب در جلسات ستاد به دبیرخانه اعلام نماید .

ماده ۱۳ - مسئولیت پیگیری آموزشهای ارتقاء بهره وری و ایمنی و بهداشت برای شاغلین تحت پوشش پشتیبان به عهده پشتیبان و برای افراد مستقل به عهده دستگاه اجرایی ذیربط می باشد.

تبصره - سازمان آموزش فنی و حرفه ای و دستگاه اجرایی ذیربط موظف به پیش بینی تامین اعتبار مورد نیاز آموزش های مذکور می باشند .

ماده ۱۴ - کلیه دستگاههای اجرایی ذیربط موظف به شناسایی مشاغل خانگی دارای مزیت های نسبی و رقابتی در بازار و ارائه آنها به دبیرخانه جهت بررسی و تصویب در ستاد می باشند. دبیرخانه موظف است حداکثر تا اول اسفند هر سال نسبت به معرفی مشاغل مذکور از طریق رسانه ها اقدام نماید.

ماده ۱۵ - بستر سازی و فراهم آوردن امکانات ثبت نام اینترنتی متقاضیان در سایت مشاغل خانگی به عهده وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات می باشد .

ماده ۱۶ - وزارت بازرگانی موظف است با همکاری شورای اصناف، فهرست آن دسته از مشاغلی که در خانه قابل انجام می باشند و صنوف و اتحادیه های پشتیبان آنها را به دبیرخانه ستاد اعلام نماید.

ماده ۱۷ - وزارت تعاون موظف است با تشکیل تعاونی های استانی ، شهرستانی ، شهری و روستایی زمینه ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی را فراهم کرده و گزارش آن را جهت طرح در ستاد ، به دبیرخانه اعلام نماید.

ماده ۱۸ - بانک مرکزی موظف است هر ساله سهمیه قابل اعطاء از محل منابع قرض الحسنه و منابع عادی سیستم بانکی را به ستاد ارائه دهد تا ستاد بر اساس اولویت انواع مشاغل خانگی ، نسبت به تعیین سهمیه استانی اقدام لازم را به عمل آورد.

تبصره - در تنظیم سهم هر استان ، وزارت کار و امور اجتماعی با کمک سایر اعضا جداول توزیع منابع تسهیلات بانکی را در اختیار بانک مرکزی قرار خواهد داد تا بر اساس برآورد مذکور به بانکهای عامل ابلاغ نماید.

ماده ۱۹ - صندوق مهر امام رضا (ع) موظف است با هماهنگی دستگاههای اجرایی ذیربط هر سال ۲۰٪ از منابع خود را به طرحهای ساماندهی و حمایت از مشاغل و کسب و کار خانگی اختصاص دهد .

ماده ۲۰ - کارگروه اشتغال و سرمایه گذاری هر استان با عضویت نمایندگان متناظر عضو ستاد و به ریاست

استاندار، مسئولیت اجرای وظایف ذیل را در سطح استان به عهده دارد:

- 1- هماهنگی و نظارت بر اجرای مصوبات ستاد و حسن اجرای قانون و این دستورالعمل در سطح استان.
  - 2- تعیین شیوه اطلاع رسانی و تبلیغات در خصوص قانون از طریق رسانه ها در سطح استان.
  - 3- بررسی گزارش عملکرد دستگاهها و ارائه گزارش هر سه ماه یک بار به دبیرخانه.
  - 4- بررسی و شناخت فرصت ها ، ظرفیت ها ، محدودیت ها و موانع ایجاد و توسعه کسب و کار خانگی در استان ، تعیین مشاغل دارای اولویت به تناسب مزیت های نسبی و رقابتی و بازارهای فروش محلی ، ملی و صادراتی ، از میان فهرست مشاغل خانگی مصوب ستاد و ارائه پیشنهاد مشاغل خانگی جدید و دارای خصوصیات مذکور به دبیرخانه.
  - 5- فراهم نمودن تمهیدات لازم از طریق شوراهای اسلامی روستایی و یا دهیاری ها و دفاتر ICT ، برای ثبت نام متقاضیان روستایی.
  - 6- تعیین سهم تسهیلات شهرستانها و دستگاههای اجرایی استان در چهارچوب اولویتهای مصوب.
- ماده ۲۱ -** نحوه ثبت نام متقاضیان و بررسی طرح ها در دستگاه اجرایی - شیوه نظارت بر مشاغل خانگی - ضوابط صدور مجوز کسب و کار خانگی - قرارداد بین پشتیبان و شاغل تحت پوشش - ضوابط پرداخت تسهیلات به متقاضیان ، در پیوست های یک الی پنج این دستورالعمل آمده است. موارد فوق در صورت لزوم و تشخیص ستاد میتواند مورد بازنگری قرار گیرد.
- ماده ۲۲ -** کلیه دستگاههای اجرایی ذیربط ، مسئولیت تنظیم روابط بین شاغلین خانگی با اشخاص پشتیبان در چهارچوب مصوبات ستاد را از طریق سامانه و پایگاه اطلاعاتی به عهده دارند و لازم است تمهیدات لازم جهت معرفی و ارتباط بهینه پشتیبان و متقاضیان مشاغل خانگی (پس از ثبت نام) را فراهم نمایند.
- ماده ۲۳ -** مجریان پشتیبان ، تعاونیهای دارای ظرفیت خوشه سازی ، افراد تحت پوشش و موردی نهادهای حمایتی و ساکن مناطق محروم مشمول قانون ، برای پذیرش و پرداخت تسهیلات در اولویت خواهند بود.
- ماده ۲۴ -** تکمیل فرم ثبت نام در سامانه باید توسط سرپرست خانوار صورت گیرد . در غیر این صورت ، ارائه رضایت کتبی سرپرست خانوار به دستگاه اجرایی ذیربط الزامی است .
- تبصره - موارد خاص توسط دستگاههای حمایتی اقدام خواهد شد.
- ماده ۲۵ -** تبدیل وضعیت متقاضیان مستقل به صورت خوشه، اعم از تعاونی و اتحادیه یا پیوند با بنگاه بالادستی از طریق طرح های پشتیبان ، مشروط به ارائه خدمات و طرح تکمیلی ، توسط پشتیبان خواهد بود.
- ماده ۲۶ -** اشخاص حقیقی و حقوقی موضوع این دستورالعمل ، اعم از اشخاص پشتیبان و مستقل ، ملزم به ارائه طرح توجیهی کسب و کار خانگی مورد نظر به دستگاه اجرایی ذیربط می باشند.
- ماده ۲۷ -** مبادرت به کسب و کار خانگی تحت پوشش چند پشتیبان ، در صورت تائید دستگاه ذیربط و چنانچه مجموع ساعات انجام کار خانگی توسط هر یک از شاغلین خانگی از 44 ساعت کار در هفته بیشتر نگردد، بلامانع

است.

ماده ۲۸ - فعالیت اشخاص پشتیبان موضوع این دستورالعمل می تواند باهماهنگی و اطلاع دستگاه اجرایی و کارگروه استانها به صورت منطقه ای و یا خارج از محدوده یک استان اجرا گردد .

ماده ۲۹ - مجری طرح موظف است در صورت خروج هر یک از افراد تحت پوشش و یا ایجاد تغییر در شرایط هر یک از آنها ضمن اعلام مراتب به دستگاه اجرایی ، تغییرات لازم را در سامانه اعمال و نسبت به جایگزینی فرد خارج شده در اسرع وقت اقدام نماید.

ماده ۳۰ - کلیه شهرداریها موظفند به تناسب تعداد و نوع کسب و کار خانگی ، مکانهای مناسبی (بازار محلی موقت) را برای عرضه محصولات صاحبان مشاغل مذکور ، به صورت دوره ای در روزهای مشخص هفته ، تأمین و از طریق رسانه های عمومی اعلام نمایند.

تبصره - ضوابط و شرایط استفاده از اماکن مذکور به پیشنهاد شورای عالی استان ها و تصویب ستاد تعیین می گردد.

این دستورالعمل در ۳۰ ماده و ۶ تبصره در تاریخ ۸۹/۸/۲۳ به تصویب رسید